

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4545/2019
15.09.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Пајић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је пуномоћник Ивана Живојиновић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужених изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6839/18 од 18.12.2018. године и допунске пресуде истог суда Гж 6839/18 од 06.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 15.09.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6839/18 од 18.12.2018. године у усвајајућем делу става првог и става другог и у ставу трећем изреке и допунска пресуда истог суда Гж 6839/18 од 06.05.2019. године и у укинутим деловима предмет ВРАЋА другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П 24/2018 од 30.08.2018. године, ставом првим изреке, одбачена је као недозвољена тужба тужиле у делу у коме је тражила да се према туженим утврди да непокретности таксативно наведене у том ставу не представљају заоставштину сада пок. ГГ из Ставом другим изреке, утврђено је према туженим да је тужилца АА из ... сувласник по основу тековине са уделом од 67/100 на породичној стамбеној згради број ..., улица ... број ... на кп. ... КО ..., уписана у „В“ листу први део ЛН бр. ... КО ..., што су тужени дужни признати, те ће им пресуда служити као основ за упис права својине на непокретности на своје име код СКН Пожаревац. Ставом трећим изреке, за веће тужбено тражење од утврђеног и досуђеног удела на непокретностима у ставу два по наведеном основу, као и на помоћним објектима наведеним у том ставу, тужбени захтев одбијен је као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле у делу у коме је тражила да се према туженима утврди да је тужилца власник по основу одржаја и тековине на непокретностима таксативно наведеним у том ставу. Ставом петим изреке, одбијен је предлог тужиле за преиначење тужбе из поднеска од 07.03.2018. године. Ставом шестим изреке, обавезани су тужени да тужилци солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 340.434,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6839/18 од 18.12.2018. године, укинута је пресуда Основног суда у Пожаревцу П 24/2018 од 30.08.2018. године и ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље према туженима, па је утврђено да непокретности таксативно наведене у том ставу не представљају заоставштину сада пок. ГГ, док је у преосталом делу захтев тужиље за веће тражење одбијен као неоснован за катастарске парцеле таксативно наведене у том ставу, јер исте не представљају заоставштину сада пок. ГГ, бившег из Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је утврђено да је тужиља власник по основу сопствене градње на непокретностима наведеним у том ставу по ЛН бр. ... КО ... и ЛН бр. ... КО ..., јер исте не представљају заоставштину сада пок. ГГ, док је у преосталом делу захтев тужиље да се утврди да је својину стекла по основу одржаја за веће тражење одбијен као неоснован за катастарске парцеле таксативно наведене у том ставу. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиљи солидарно исплате на име трошкова парничног поступка износ од 621.423,00 динара.

Допунском пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6839/18 од 06.05.2019. године, допуњава се пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6839/18 од 18.12.2018. године у ставу првом и другом изреке, тако што се ставом првим усваја тужбени захтев тужиље па се утврђује да непокретности таксативно наведене у том ставу уписане у ЛН ... КО ... не представљају заоставштину сада пок. ГГ, а ставом два изреке усвојен је тужбени захтев тужиље па је утврђено да је тужиља власник по основу сопствене градње на непокретностима таксативно наведеним у том ставу уписаним у ЛН бр. ... КО ..., јер исте не представљају заоставштину сада пок. ГГ.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у усвајајућем делу изреке и против наведене допунске пресуде, туженици су преко свог пуномоћника благовремено изјавили ревизије из свих законом прописаних разлога.

Тужиља је преко пуномоћника дала одговор на ревизију у коме је оспорила основаност ревизијских навода.

Врховни касациони суд је испитао побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11...55/14) и утврдио да су ревизије тужених основане.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је свекрва првотуженој, а баба друготуженом, по покојном сину ГГ. Од 1978. године тужиља је била на привременом раду у иностранству. Спорне непокретности зграду број ... у улици ... број ... и ... на КП ... КО ..., саградила је у периоду од 1980. до 1985. године искључиво својим средствима. По завршетку изградње истих срушила је стару кућу. Њен отац ДД био је инвалид и неспособан за рад. У време изградње објекта њен сада покојни син ГГ (рођен ... године), а супруг тужене ББ и отац туженог ВВ, био је стар ... – ... година и није био способан да привређује. Помоћну зграду број ... у ... саградила је 1997. године својим радом и средствима. Син ГГ се оженио 1988. године. Са својом породицом ГГ је живео у .., где су живели и родитељи тужене ББ. Предметне катастарске парцеле у ... купио је тужиљин син ГГ писаним и овереним уговорима о купопродаји непокретности 17.05.2002. године и

06.07.2005. године. Међутим, тужила је малу кућу која се налазила на тим парцелама преуредила, саградила ... и ... у периоду од 1989. године до 2003. године, а ГГ је умро 2006. године. На основу извештаја СКН Пожаревац од 30.09.2016. године утврђено је да су све спорне непокретности по ЛН бр. ... КО ... (по основу правних послова – уговора о доживотном издржавању и уговора о поклону покојног ГГ са дедом ДД) и предметне непокретности по ЛН бр. ... КО ... (по основу уговора о купопродаји), уписане на име ГГ из ... са 1/1. На основу вештака грађевинске струке утврђена је вредност грађевинских објеката и земљишта. На основу правноснажне пресуде Основног суда у Пожаревцу П 354/2015 од 07.12.2016. године утврђено је да је одбијен тужбени захтев овде тужиле против овде тужених, којим је тражила да се утврди да су ништави и да не производе правно дејство уговор о доживотном издржавању Р 57/93 од 13.09.1993. године и уговор о поклону Ов .../... од 15.09.1995. године, закључени између ДД (оца тужиле) и ГГ (сина тужиле, а правног претходника тужених) којима је тужилин отац (који је преминуо тек 2011. године) располагао својим непокретностима и објектима у корист ГГ, који су предмет ове парнице.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиле основан у делу којим тужила тражи да се према туженима утврди да предметне непокретности – објекти из усвајајућег дела става првог и другог изреке другостепене пресуде не представљају заоставштину покојног ГГ и да је тужила власник истих по основу сопствене градње и власник земљишта на коме су објекти изграђени, као и на земљишту које је неопходно за редовну употребу грађевинских објеката, са позивом на одредбу члана 22. став 1. и 2. Закона о основама својинскоправних односа, па је одлучио као у усвајајућем делу става првог и другог изреке пресуде и у допунској пресуди.

Основано се ревизијама тужених указује да је због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 195. Породичног закона прописано је, ставом првим да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину; ставом другим, члановима породице у смислу става првог овог члана сматрају се крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе; ставом трећим, на имовинске односе чланова породичне заједнице, сходно се примењују одредбе овог Закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2. (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2. (претпоставка о једнаким уделима).

За стицање имовине у породичној заједници потребно је постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине у њој и само у том случају, чланови породичне заједнице полажу право на део тако стечене имовине, док величина својинског удела у заједнички стеченој имовини зависи од вредности уложеног рада у стицању и очувању имовине, било да је рад обављен унутар домаћинства на постојећој имовини, или ван домаћинства, тако да су остварени приходи уношени у заједницу, као и од прихода од

посебне имовине појединих чланова домаћинства, који се појављују као резултат коришћења те имовине, поред вредности уложеног рада.

Другостепени суд није утврдио све чињенице битне за доношење правилне и законите одлуке, јер није утврдио да ли је у време изградње спорних објеката постојала породична и економска заједница у смислу вођења заједничког живота, поделе рада и заједничког привређивања и ко је исту чинио. Ово са разлога што из списка предмета и чињеничног утврђења од стране првостепеног суда произилази да је тужила живела у породичној заједници са оцем, бабом и својом децом, те да су спорни објекти на непокретности по ЛН ... КО ... грађени у том периоду. Остао је неразјашњен допринос градњи (у односу на кућу и помоћне објекте) од стране других чланова породичне заједнице, па није утврђен ни допринос оца тужиле, за кога првостепени суд утврђује да је једно краће време био у радном односу, имао пензију, био власник катастарских парцела на којима су грађени нова кућа и помоћни објекти, да је од КОП-а ... за неке одузете кат.парцеле добио накнаду, да је неке катастарске парцеле издавао у закуп и учествовао у изградњи спорних објеката. Другостепени суд није утврдио ни до када је постојала породична заједница ни да ли је и колико сада покојни ГГ улагао у изградњу предметних објеката. Другостепени суд није утврдио ни да ли је међу члановима породичног домаћинства постојао договор (објекти су грађени на катастарским парцелама ЛН ... КО ... чији је власник био тужилин отац) ко те објекте гради, да ли сви чланови породичне заједнице учествују у изградњи истих или не и за кога се исти граде.

У односу на објекте по ЛН бр. ... КО ..., другостепени суд наводи да верује тужили да је постојећи објекат – малу кућу преуредила и саградила ... и ... у периоду 1989. – 2003. и утврђује да је и на тим објектима тужила власник по основу градње, иако се исти налазе на катастарским парцелама чији је власник био њен син, сада пок. ГГ. И у том делу је по оцени Врховног касационог суда остало неутврђено (с обзиром на стање у списима предмета) да ли је сада покојни ГГ купио катастарске парцеле по ЛН бр. ... КО ... без или са предметним грађевинским објектима, односно ако јесте шта је од објеката већ било изграђено. Остало је неразјашњено да ли су кућа и ... на тој непокретности постојали у време наведене купопродаје или су касније дограђени или су саграђени и ко их је доградио односно саградио, да ли је за градњу постојао договор тужиле са сином, сада покојним ГГ или не, обзиром да је ГГ био власник катастарских парцела на којима се ти објекти налазе.

Погрешан је и закључак другостепеног суда да је на туженима терет доказивања у конкретном случају, јер је то супротно члану 231. став 2. ЗПП, тим пре што је правни претходник тужених уписан у катастру непокретности као власник свих предметних непокретности по правно ваљаним правним основима.

Основани су ревизијски наводи тужених и у односу на допунску пресуду, са разлога што је исту донело друго веће, без поновног отварања главне расправе, супротно члану 357. став 2. ЗПП, па је у том делу другостепени суд начинио и битну повреду из члана 374. став 1. ЗПП, јер није применио одредбу члана 357. став 2. ЗПП, а допунска пресуда нема ни образложење.

Са изнетих разлога како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, то су побијане пресуде другостепеног суда морале бити укинуте.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа-судија,
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић